

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	5
İÇİNDEKİLER	7
KISALTMALAR	15

BİRİNCİ BÖLÜM

VATANDAŞLIK HUKUKUNUN TEMEL ÇERÇEVESİ

I. VATANDAŞLIK HUKUKUNUN İÇERİĞİ	17
II. VATANDAŞLIK HUKUKUNUN GELİŞİMİ	17
A. Genel Olarak.....	17
B. Vatandaşlık Kurumunun Gelişimi	18
III. VATANDAŞLIK HUKUKUNUN KONUSU OLARAK “VATANDAŞLIK”	19
A. Terminoloji	19
B. Vatandaşlığın Önemi ve İşlevi	21
C. Vatandaşlığın Temelleri ve Genel Çerçevesi.....	21
D. Vatandaşlığın Hukuki Niteliği	26
1. Genel Olarak.....	26
2. Sadakat Görüşü	27
3. Akdi İlişki Görüşü	28
4. Sosyolojik Görüş	28
5. Hukuki İlişki-Statü Görüşü	28
E. Vatandaşlığın Türleri	30
IV. VATANDAŞLIK HUKUKUNUN KAYNAKLARI	31
A. Milletlerarası Kaynaklar.....	31
B. Milli Kaynaklar	33
1. Genel Çerçeve.....	33
2. Türk Vatandaşlığına İlişkin Anayasal Hükümler	34
3. Türk Vatandaşlığına İlişkin Kanuni Düzenlemeler.....	37
a. Tabiiyet-i Osmaniye’ye Dair Nizamname.....	37
b. 28 Mayıs 1928 Tarih ve 1312 Sayılı Türk Vatandaşlık Kanunu	39

c.	11 Şubat 1964 Tarih ve 403 Sayılı Türk Vatandaşlık Kanunu.....	41
d.	29 Mayıs 2009 Tarih ve 5901 Sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu	42
4.	Türk Vatandaşlığına İlişkin İdari Düzenlemeler	45
C.	Öğreti.....	46
V.	VATANDAŞLIK HUKUKU İHTİLAFLARI	47
VI.	VATANDAŞLIK HUKUKUNUN DİĞER HUKUK ALANLARI İLE İLİŞKİSİ	56
A.	Anayasa Hukuku ile İlişkisi	56
B.	İdare Hukuku ile İlişkisi	56
C.	Yabancılar Hukuku ile İlişkisi	57
D.	Milletlerarası Hukuk ile İlişkisi	58
E.	Milletlerarası Özel Hukuk ile İlişkiler.....	58
F.	Aile Hukuku ile İlişkisi.....	59
G.	Ceza Hukuku ile İlişkisi	60
Ğ.	Ticaret Hukuku ile İlişkisi.....	60
H.	Çalışma Hukuku ile İlişkisi	61

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRK VATANDAŞLIĞININ KAZANILMASI

I.	VATANDAŞLIĞIN KAZANILMASI.....	63
II.	TÜRK VATANDAŞLIĞININ KAZANILMASI YOLLARI.....	63
A.	Genel Olarak	63
B.	Doğumla Kazanılan Vatandaşlık.....	64
1.	Soybağı Esasına Göre Doğumla Kazanılan Vatandaşlık	64
a.	Esas.....	64
b.	Başvuru Süreci ve Usul	65
c.	Yargı Kararları.....	66
1)	Danıştay 10. Hukuk Dairesinin 2016/14657 Esas, 2020/5643 Karar ve 02/12/2020 Tarihli Kararı.....	66
2)	Danıştay 10. Hukuk Dairesinin 2016/1516 Esas, 2020/5032 Karar Sayılı ve 18/11/2020 Tarihli Kararı	67
2.	Türk Vatandaşlığının Doğum Yeri (Toprak) Esasına Göre Kazanılması	69
a.	Esas.....	69
b.	Başvuru Süreci ve Usul	69
C.	Türk Vatandaşlığın Sonradan Kazanılması	70

1. Vatandaşlığın Sonradan Kazanılma Yolları.....	70
2. Türk Vatandaşlığının Sonradan Kazanılması Yolları	71
a. Türk Vatandaşlığının Yetkili Makam Kararı ile Kazanılması.....	72
1) Esas	72
2) Türk Vatandaşlığının Yetkili Makam Kararı ile Kazanılma Yolları.....	72
a) Türk Vatandaşlığının Genel Yolla Kazanılması	72
(1) Koşullar	73
(2) Başvuru Süreci ve Usulü	74
(3) Yargı Kararları	78
(a) Danıştay 10. Hukuk Dairesinin 2015/1612 Esas, 2020/3837 Karar Sayılı ve 15.10.2020 Tarihli Kararı.....	78
(b) Danıştay 10. Hukuk Dairesinin 2016/342 Esas, 2020/5030 Karar Sayılı ve 18/11/2020 Tarihli Kararı	80
(c) Danıştay 10. Hukuk Dairesinin 2016/2272 Esas, 2020/4507 Karar Sayılı ve 04/11/2020 Tarihli Kararı.....	81
(d) Danıştay 10. Hukuk Dairesinin 1996/2993 Esas, 1997/4168 Karar Sayılı ve 06/11/1997 Tarihli Kararı.....	82
(e) Danıştay 10. Hukuk Dairesinin 2016/15191 Esas, 2020/4502 Karar Sayılı ve 04/11/2020 Tarihli Kararı.....	82
(f) Danıştay 10. Hukuk Dairesinin 1995/733 Esas, 1997/784 Karar Sayılı ve 10.03.1997 Tarihli Kararı	83
b) Türk vatandaşlığının İstisnai Yollarla Kazanılması	85
(1) Genel Olarak	85
(2) Başvuruda Bulunabilecek Kişiler	85
(3) Başvuru Süreci ve Usulü	88
(4) Yargı Kararları	90
(b) Danıştay 10. Hukuk Dairesinin 1999/1498 Esas, 1999/6706 Karar Sayılı ve 09.12.1999 Tarihli Kararı.....	90
(b) Danıştay 10. Hukuk Dairesinin 1995/3272 Esas, 1997/1559 Karar Sayılı ve 05.05.1997 Tarihli Kararı.....	91

(c) Danıştay 10. Hukuk Dairesinin 1998/2237 Esas, 1999/861 Karar Sayılı ve 16.03.1999 Tarihli Kararı	92
(c) Danıştay 10. Hukuk Dairesinin 1995/3272 Esas, 1997/1559 Karar Sayılı ve 05.05.1997 Tarihli Kararı	93
c) Türk Vatandaşlığının Yeniden Kazanılması.....	94
(1) İkamet Şartı Aranmaksızın Yeniden Kazanılması.....	94
(2) İkamet Şartına Bağlı Olarak Yeniden Kazanılması	95
(3) Başvuru Süreci ve Usulü.....	95
(4) Yargı Kararları.....	96
(a) Danıştay 10. Hukuk Dairesinin 1996/8749 Esas, 1994/5083 Karar Sayılı ve 26.12.1996 Tarihli Kararı	96
d) Türk Vatandaşlığının Evlenme Yoluyla Kazanılması	99
(1) Esas	99
(2) Başvuru Süreci ve Usulü.....	100
(3) Yargı Kararları.....	100
(a) Danıştay 10. Hukuk Dairesinin 2016/15683 Esas, 2020/4435 Karar Sayılı ve 03/11/2020 Tarihli Kararı	100
(b) Danıştay 10. Hukuk Dairesinin 2016/1375 Esas, 2020/5632 Karar Sayılı ve 02.12.2020 Tarihli Kararı	102
(c) Danıştay 10. Hukuk Dairesinin 2016/1263 Esas, 2021/348 Karar Sayılı ve 09.02.2021 Tarihli Kararı	104
(d) Danıştay 10. Hukuk Dairesinin 2015/4529 Esas, 2016/720 Karar Sayılı ve 11.02.2016 Tarihli Kararı	105
(e) Danıştay 10. Hukuk Dairesinin 1997/6269 Esas, 1999/4803 Karar Sayılı ve 12.10.1999 Tarihli Kararı	107
(f) Danıştay 10. Hukuk Dairesinin 2016/813 Esas, 2020/4671 Karar Sayılı ve 10/11/2020 Tarihli Kararı	109
(g) Danıştay 10. Hukuk Dairesinin 1999/1498 Esas, 1999/6706 Karar Sayılı ve 09.12.1999 Tarihli Kararı	111

(ğ) Danıştay 10. Hukuk Dairesinin 1998/2237 Esas, 1999/861 Karar Sayılı ve 16.03.1999 Tarihli Kararı.....	111
(h) Danıştay 10. Hukuk Dairesinin 1997/6269 Esas, 1999/4803 Karar Sayılı ve 12.10.1999 Tarihli Kararı.....	112
b. Türk Vatandaşlığının Evlat Edinilme Yoluyla Kazanılması	114
c. Türk Vatandaşlığının Seçme Hakkı ile Kazanılması	115
d. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Vatandaşlarının Özel Yolla Türk Vatandaşlığını Kazanması	116
3. Türk Vatandaşlığının Sonradan Kazanılmasının Hüküm ve Sonuçları	118
a. İlgili Bakımından.....	118
b. Eş ve Çocuklar Bakımından	118
4. Yargı Kararları	120
a. Danıştay 10. Hukuk Dairesinin 2012/8440 Esas, 2015/5567 Karar Sayılı ve 7/12/2015 Tarihli Kararı	120

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRK VATANDAŞLIĞININ KAYBI

I. VATANDAŞLIĞIN KAYBI.....	123
II. TÜRK VATANDAŞLIĞININ YETKİLİ MAKAM KARARI İLE KAYBI	124
A. Genel Olarak.....	124
B. Türk Vatandaşlığından Çıkma.....	125
1. Esas.....	125
2. Başvuru Süreci ve Usulü	125
3. Türk Vatandaşlığından Çıkmanın Geçerliliği ve Sonuçları.....	128
a. İlgili Bakımından.....	128
b. Eş ve Çocuklar Bakımından	128
c. Doğumla Kazanılan Türk Vatandaşlığını Çıkma İzni Almak Suretiyle Kaybeden Kişilere ve Altsoylarına Tanınan Özel Statü.....	129
4. Yargı Kararları	131
a. Danıştay 10. Hukuk Dairesinin 1995/733 Esas, 1997/784 Karar Sayılı ve 10.03.1997 Tarihli Kararı.....	131
C. Türk Vatandaşlığını Kaybettirme	132
1. Kaybettirmenin Usul ve Esasları	132
2. Kaybettirmenin Hüküm ve Sonuçları.....	133

3. Yargı Kararları.....	133
a. Danıştay İdari Dava Dairesinin 1996/675 Esas, 1998/528 Kara Sayılı ve 13.11.1998 Tarihli Kararı	133
D. Türk Vatandaşlığının İptali	135
1. Usul ve Esasları.....	135
2. İptal Kararının Hüküm ve Sonuçları.....	136
3. Yargı Kararları.....	136
a. Danıştay 10. Hukuk Dairesinin 2016/1374 Esas, 2020/5031 Karar Sayılı ve 18.11.2020 Tarihli Kararı.....	136
E. Vatandaşlık Kararlarının Geri Alınması	137
III. TÜRK VATANDAŞLIĞININ SEÇME HAKKINI KULLANMA YOLUYLA KAYBI	138
A. Seçme Hakkını Kullanma Yoluyla Türk Vatandaşlığından Ayrılacak Kişiler	138
B. Seçme Hakkının Kullanılma Yoluyla Türk Vatandaşlığından Ayrılmanın Usul ve Esasları	138
C. Seçme Hakkının Kullanılma Yoluyla Türk Vatandaşlığını Kaybetmenin Hüküm ve Sonuçları	139
IV. VATANDAŞLIĞININ KAZANILMASINA VE KAYBINA İLİŞKİN KARARLARIN TEBLİĞİ.....	139

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ORTAK İDARİ VE USULÜ HÜKÜMLER

I. VATANDAŞLIK İŞLEMLERİNDE YETKİLİ MAKAM VE BAŞVURU.....	141
II. VATANDAŞLIK BAŞVURU İNCELEME KOMİSYONU	142
III. YABANCININ İKAMETİ VE İKAMET SÜRELERİNİN HESAPLANMASI	144
IV. ARAŞTIRMA VE SORUŞTURMA	144
V. VATANDAŞLIK DOSYASININ DÜZENLENMESİNDE MÜRACAAT MAKAMLARINCA UYULACAK ESASLAR	146
VI. TÜRK VATANDAŞLIĞININ KAZANILMASINA VE KAYBINA KARAR VEREN MAKAMLAR.....	146
VII. AD VE SOYADIN TESCİLİ.....	147
VIII. MADDİ HATALARIN DÜZELTİLMESİ VE TAMAMLAMA	148
IX. VATANDAŞLIĞIN İSPATI	149
A. İspat Vasıtaları	149
B. Yargı Kararları	149

1. Danıştay 10. Hukuk Dairesinin 2016/15264 Esas ve 2021/3371 Karar Sayılı ve 16.06.2021 Tarihli Kararı.....	149
2. Danıştay 10. Hukuk Dairesinin 1987/56 Esas ve 1988/2324 Karar Sayılı ve 26.12.1988 Tarihli Kararı.....	150
2. Danıştay 10. Hukuk Dairesinin 1982/404 Esas ve 1983/457 Karar Sayılı ve 08.03.1983 Tarihli Kararı.....	151
X. TEBLİGAT.....	152
XI. VATANDAŞLIK İŞLEMLERİ HİZMET BEDELİ.....	153
XII. VATANDAŞLIK İŞLEMLERİNİN İDARİ VE YARGISAL DENETİMİ	153
A. Yargı Kararları.....	154
1. Danıştay 10. Hukuk Dairesinin 1986/1906 Esas ve 1987/769 Karar Sayılı ve 14.04.1987 Tarihli Kararı.....	154
KAYNAKÇA	157